

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Теоретична складова «Базової загальновійськової підготовки» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 90 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 36 год., практичних занять – 24 год., і самостійної роботи – 30 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: практичних занять – 6 год., та самостійної роботи – 84 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 3 кредитів. Форма підсумкового контролю – залік.

У сучасних умовах зростаючих викликів у сфері національної безпеки та оборони відбуваються суттєві трансформації державних і військових інститутів. Постають нові завдання, пов'язані з забезпеченням обороноздатності країни, розвитком сучасних підходів до ведення бойових дій, захистом цивільного населення та реагуванням на гібридні загрози. Зростає потреба у фахівцях, які володіють теоретичними знаннями та практичними навичками у сфері загальновійськової підготовки, здатних ефективно діяти у кризових ситуаціях, забезпечувати функціонування військових підрозділів та здійснювати професійний юридичний супровід питань, пов'язаних із національною безпекою.

Особливо актуальним стає завдання формування компетентностей у майбутніх фахівців щодо основ військової справи, організації оборони, управління військовими формуваннями, а також правового регулювання військової служби та дотримання норм міжнародного гуманітарного права. Теоретична складова базової загальновійськової підготовки спрямована на забезпечення здобувачів знаннями, необхідними для розуміння структури та функцій Збройних сил України, принципів планування і ведення оборонних операцій, а також основних аспектів взаємодії військових і цивільних органів у надзвичайних ситуаціях.

Підготовка кваліфікованих спеціалістів у цій сфері є ключовим елементом зміцнення обороноздатності держави, формування патріотизму та відповідальності за захист суверенітету і територіальної цілісності країни.

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є теоретичні основи військової справи, які охоплюють ключові аспекти національної безпеки та оборони, організацію і функціонування Збройних сил України та інших військових формувань, а також основи територіальної оборони. Дисципліна вивчає принципи ведення бойових дій, планування військових операцій, систему військового управління та організацію взаємодії військових і цивільних структур у надзвичайних ситуаціях. Особливу увагу приділяється правовим аспектам військової служби, зокрема законодавству України про національну безпеку, мобілізацію та демобілізацію, а також нормам міжнародного гуманітарного права. Крім того, предмет охоплює базові знання з тактичної підготовки, військової дисципліни, забезпечення бойової готовності підрозділів і формування морально-психологічної стійкості особового складу. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів компетентностей, необхідних для розуміння основ військової справи, ефективного виконання обов'язків під час служби та підвищення рівня національної обороноздатності.

Мета навчальної дисципліни є формування у здобувачів системних знань, умінь і навичок, необхідних для виконання завдань у сфері національної безпеки та оборони, забезпечення захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України. Дисципліна спрямована на ознайомлення з теоретичними основами військової справи, організацією Збройних сил України та інших військових формувань, принципами планування і ведення бойових дій, а також особливостями військового управління.

Основними *цільми (завданнями)* навчальної дисципліни є: формування знань про

систему національної безпеки та оборони України; ознайомлення з основами військової справи та управління військовими підрозділами; розвиток правової обізнаності у сфері військової служби; формування практичних умінь і навичок; підготовка до реагування на надзвичайні ситуації; формування патріотизму та морально-психологічної стійкості; інтеграція теоретичних знань у практичну діяльність;

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть

знати: основи національної безпеки та оборони України, структуру і функції Збройних сил України та інших військових формувань; принципи організації оборонної діяльності держави, зокрема територіальної оборони; основи військової стратегії, тактики ведення бойових дій та військового управління; законодавство України, що регулює питання військової служби, мобілізації, демобілізації та проходження військового обов'язку; норми міжнародного гуманітарного права та їх застосування під час збройних конфліктів; основи планування військових операцій, підготовки бойових підрозділів та взаємодії між військовими і цивільними структурами; принципи надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій і кризових ситуацій; положення про військову дисципліну, морально-психологічну підготовку та організацію порядку в військових формуваннях.

вміти: застосовувати знання про структуру і функції Збройних сил України для вирішення завдань у сфері національної оборони; аналізувати військово-політичну обстановку та приймати обґрунтовані рішення в умовах кризових ситуацій; планувати та організовувати дії військових підрозділів відповідно до принципів військової стратегії та тактики; виконувати завдання з організації територіальної оборони та взаємодії з цивільними структурами під час надзвичайних ситуацій; використовувати нормативно-правові акти для забезпечення законності у військовій службі, мобілізаційних заходах та інших аспектах військової діяльності; дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права в умовах збройних конфліктів. підтримувати військову дисципліну, забезпечувати порядок у підрозділах і здійснювати морально-психологічну підготовку особового складу; організовувати і надавати першу медичну допомогу в бойових умовах.

3. Пререквізити

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Теоретична складова «Базової загальновійськової підготовки» включає розуміння Конституції України, законів, які регулюють права та обов'язки громадян, а також загальні поняття військової служби та оборони держави. Здобувачі повинні мати також знання з основ безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та основ надзвичайних ситуацій, що є необхідними для реагування на кризові ситуації під час військових дій або конфліктів. Важливим є також розуміння історії та організації Збройних сил України, їх структури та функцій. Крім того, для успішного засвоєння курсу важлива певна фізична підготовленість, оскільки фізичні вимоги є невід'ємною частиною військової служби. Ці пререквізити формують основу для глибшого розуміння теоретичних аспектів військової підготовки, що буде надано в рамках дисципліни.

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути.

міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (теми 1-13).

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми 1-13).

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (теми 1-13).

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами (теми 1-13).

РН 11. Мати базові навички риторики (теми 1-13).

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (теми 1-13).

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (теми 1-13).

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (теми 1-13).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Національно-патріотична підготовка.

Тема 2. Психологічна підготовка.

Тема 3. Розвідувальна підготовка.

Тема 4. Зв'язок та комунікація.

Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту).

Тема 6. Військова топографія.

Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека).

Змістовий модуль 2

Тема 8. Статути Збройних Сил України.

Тема 9. Домедична допомога.

Тема 10. Тактична підготовка.

Тема 11. Вогнева підготовка.

Тема 12. Вживання.

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Теоретична складова «Базової загальновійськової підготовки»» та Навчально-методичні рекомендації з Теоретичної складової «Базової загальновійськової підготовки».

6. Система контролю та оцінювання

Форми оцінювання здобувачів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, доповіді, презентації та інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами, а також бали за підсумковий модульний контроль.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

аудиторні заняття – 55 балів, з яких по 1-5 балів за усні виступи та виконання завдань на семінарських заняттях;

самостійна робота (виконання завдань в окремому зошиті) написання рефератів – 20 балів, з яких 10 балів передбачено за перший модуль та 10 балів – за другий модуль;

індивідуальна робота, наукова студентська робота, неформальна освіта (участь у науковій роботі юридичного факультету університету; участь у конференціях та інших наукових заходах різного рівня; наукові публікації за тематикою базової загальновійськової підготовки; участь у наукових конкурсах та олімпіадах різного рівня; проходження курсів, вебінарів – 15 балів;

контрольна робота як форма підсумкового модульного контролю – 10 балів. Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 26 червня 1996 р. (в ред. від 01.01.2020 р.). // Відомості Верховної Ради – 1996 - № 30. – Ст. 141.
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII (в ред. від 09.08.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року № 1932-XII (в ред. від 05.01.2025 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

4. Про збройні сили України: Закон України від 6 грудня 1991 року № 1934-XII (в ред. від 05.01.2025 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www. rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
5. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21 жовтня 1993 року № 3543-XII (в ред. від 01.01.2025 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www. rada.gov.ua>.
6. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII (в ред. від 01.01.2025 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www. rada.gov.ua>.
7. Про основи національного супротиву: Закон України від 16 липня 2021 року № 1702-IX (в ред. від 05.01.2025 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www. rada.gov.ua>.
8. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України: Закон України від 24 березня 1999 року № 551-XIV (в ред. від 09.08.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www. rada.gov.ua>.
9. Указ Президента України № 392/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України».
10. Указ Президента України №64/2022 від 24.02.2022 року Про введення воєнного стану в Україні.
11. Наказ Міністерства Оборони України від 15 лютого 2024 року № 120 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти» (в ред. від 15.02.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www. rada.gov.ua>.
12. Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1208 (в ред. від 27.08.2024 р.) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www. rada.gov.ua>.

Основний

1. Абрамов В.І, Ситник Г.П., Смолянук В.Ф. та ін. Глобальна та національна безпека: підручник. Київ: НАДУ, 2016. 784 с.
2. Петрик В.М., Присяжнюк М.М., Мельник Д.С. Інформаційна безпека держави: підручник у 2-х т. К., 2016. 264 с.; 328 с.
3. Титова Н.М. та ін. Інформаційна безпека та кібербезпека держави: навч. посібник. К.: Ліра-К, 2024. 224 с.
4. Гусаров О.В., Кузнецов О.А. «Військова тактика»
5. Грицай В.І. «Військові стратегії і тактики в сучасних війнах»
6. Держкевич А.І., Огарев В.Г. «Основи логістики в Збройних силах»
7. Кудрявцев В.М., Шевченко В.А. «Основи загальної військової підготовки»
8. Тимчук В.І. «Основи військової дисципліни та моралі»
9. Швиденко О.І. «Військова медицина та надзвичайні ситуації»

Додатковий

1. Антонов В.О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія. Київ: ТАЛКОМ, 2017. 576 с.
2. Богуш В.М., Юдін О.К. Інформаційна безпека держави: навч. посібник. К.: МК-Прес, 2005. 432 с.
3. Боднар І.Р. Інформаційна безпека як основа національної безпеки Механізм регулювання економіки. 2014. № 1. С. 68-75.
4. Бурячок В.Л., Гулак Г.М., Толубко В.Б. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби: підручник. Львів: Магнолія, 2023. 448 с.
5. Данільян О.Г., Дзьобань О.П., Панов М.І. Національна безпека України: сутність, структура та напрямки реалізації: навч. посібник. Харків: Фоліо, 2002. 282 с.
7. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади: монографія. Харків: Право, 2021. 776 с.

8. Інтеграція України в європейський інформаційний простір: виклики і завдання: кол. монографія. К., 2014. 212 с.
9. Криштанович М.Ф., Богоніс Р.Ф. Інформаційна безпека в умовах цифровізації: виклики сучасності Наукові перспективи. 2024. № 3 (45). С. 214-223.
10. Лісовська Ю.П., Лісовський П.М. Національна безпека України: підручник. К.: Університет «Україна», 2020. 292 с.
11. Національна безпека України в умовах інституціональних змін і нової інфосфери: монографія за заг. ред. П. І. Юхименка. Біла Церква: БНАУ, 2021. 492 с.
12. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. К.: НІСД, 2016. 528 с.
13. Павліченко Є., Гузенко О. Нормативно-правове регулювання економічної безпеки України Підприємництво, господарство і право. 2020. № 7. С. 169-174.
14. Прибутько П. С., Лук'янець І. Б. Інформаційні впливи: роль у суспільстві та сучасних воєнних конфліктах. К. : Вид-во Паливода А. В., 2007. 252 с.
15. Практичні аспекти стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності: навч. посіб. за заг. ред. Ю.В. Мельника, Л. М. Шипілової. К.: НАДУ, 2018. 128 с.
16. Селезньова О. М. Інформаційна безпека як основний правовий чинник позитивної динаміки розвитку суспільства в умовах глобалізації *Sozioökonomische und rechtliche faktoren der sozialen entwicklung unter den bedingungen der globalisierung: kollektive monographie in 2 banden. Band 2.* Shioda GmbH, Steyrreich, 2018. С. 310-318.